

Список використаних джерел

1. Галич В.М. Поетика публіцистичного тексту (на матеріалі творчості Олеся Гончара): навч. посібник / В.М. Галич. – К.: Шлях, 2006. – 200 с.
2. Буряк В. Д. Генеза концептуальності сучасного публіцистичного мислення у контексті сучасної свідомісної парадигми ХХІ століття / В. Д. Буряк // Вісн. Львів. ун-ту. Серія: Журналістика. – 2001. – Вип. 21. – С. 154–164.
3. Лось Й. Правда слова / Й. Лось // Вісник Львів. ун-ту. Серія: Журналістика. – 2000. – Вип. 20. – С. 4-45.
4. Жулинський М. Г. Подих третього тисячоліття. Українська література на межі тисячоліть / М. Г. Жулинський // Біблія і культура: збірн. стат. – Вип. 2. / За ред. А.Є. Нямцу. – Чернівці: Рута, 2000. – 213с.
5. Іваничук Р. Благослови, душе моя, Господа...: Щоденникові записи, спогади, роздуми / Р. Іваничук. – Львів: Вид. спілка «Просвіта», 1993. – 270 с.
6. Іваничук Р. Дороги вольні і невольні. Спогади та медитації / Р. Іваничук – Львів: Вид. спілка «Просвіта», 1999. – 575 с.
7. Іваничук Р. Країна Ірредента / Р. Іваничук. – К.: Ярославів вал, 2008. – 191с.
8. Теленько Б. Кодекс адвоката Клари Моргулян: повість-есе / Б. Теленько – Хмельницький-Київ: Видавництво Сергія Пантюка, 2004. – 128с.
9. Теленько Б. Щоденник націонала. Книга документальних нарисів авторської серії творів «Публіцистика» / Б. Теленько – Хмельницький-Київ: Видавництво Сергія Пантюка, 2004. – 168с.
10. Теленько Б. Технологія громадянського спротиву. Нотатки провінційного журналіста / Б. Теленько – К.: Видавництво Сергія Пантюка, 2011. – 264с.
11. Теленько Б. Хроніки пересмішника / Б. Теленько – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2012. – 400с.
12. Іванюк Б. П. Жанрологічний словник: Лірика / Б.П. Іванюк. – Чернівці: Рута, 2001. – 92 с.

Summary. The article offers a comparative analysis of the genre and stylistic originality Podolian publicist Bogdan Telenko and famous Ukrainian writer Roman Iwanychuk. The attention to such poetical features of modern journalism as a genre shifts and stylistic experiments in publicistic works of these authors.

Key words: publicize, genre, style, image, poetry, poetical features, conceptual, symbolic, semiotic.

Отримано: 4.09.2012 р.

УДК 82.0

О.С.Волковинський

НЕОБХІДНІСТЬ ПОДОЛАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО ХАОСУ В КЛАСИФІКАЦІЇ ЕПІТЕТІВ

Стаття присвячена проблемам подолання термінологічної невпорядкованості та класифікації епітетів. Розглядаються існуючі систематизації епітетів і пропонуються перспективні методологічні підходи для створення універсальної класифікації епітетів.

Ключові слова: епітет, інфракласи, класи, класифікація, надкласи, підкласи, таксономія.

Проблема класифікації епітетів – один з наріжних каменів у справі формування епітетології. «Розбіжність, що спостерігається у поглядах дослідників на природу епітета відбивається в існуючих класифікаціях епітета» [11, 10]. Подолання такої розбіжності – справа надзвичайної важливості. Багатьох науковців переповнює бажання додавати до самого поняття «епітет» ще якусь епітетну характеристику. Або можна стверджувати, що саме поняття «епітет» володіє якимось містичним чи магічним потенціалом притягувати до себе додаткові означення.

Поряд із застосуванням загальноновизнаних і загальноприйнятих визначень різновидів епітета (наприклад, постійний епітет, метафоричний епітет тощо), які отримали достатнє наукове обґрунтування, в сучасній філологічній науці, складається прикра практика широкого впровадження номінативних модифікацій епітета без достатніх аргументів і пояснень щодо їхнього змісту чи структурних особливостей. Часто визначення нового різновиду епітета не супроводжується відповідними коментарями або детальним тлумаченням.

Так, у спеціальному дослідженні, присвяченому розгляду форми та змісту епітетів-композицій у Гомера, А. Сакоян без належної аргументації уводить поняття «ментальні епітети», «стихійні епітети» [14, 265]. Також мало мотивованими та недостатньо переконливими виглядає звернення до таких номінативних позначень: «зоровий епітет» [2, 56], «релігійний епітет» [4, 31], «величні епітети» [5, 97], «добірні, теплі епітети» [8, 122], «прізвиськовий епітет» [13, 80] та ін.

У статті «Світ сучасної душі та космос всесвіту в художній свідомості І. Анненського та В. Ходасевича» йдеться про те, що «для Анненського важливим є не стільки живописний кольоропис, скільки метафорична багатогранність образів. Автор досягає її різноплановими епітетами, асоціативними означеннями, добиваючись неповторної самобутності поетичного ладу: «белые влажные звезды», «сны паутины и тонки», «ночи торемны и глухи» [3, 235]. Звернімо увагу на те, що в один ряд потрапляють «різнопланові епітети» та «асоціативні означення». Ні в першому, ні в другому випадку автор статті не відчуває потреби уточнити зміст цих понять. Не отримують принципової диференціації «різнопланові епітети» та «асоціативні означення» й завдяки прикладам, що наводяться. Пропонується, мабуть, тим, хто буде знайомитися з матеріалом статті, самостійно вгадувати дефініції як для «різнопланових епітетів», так і для «асоціативних означень». Більше того, читачеві цієї статті доведеться й самотужки визначити складові наведених прикладів на «різнопланові епітети» та «асоціативні означення». У нарисах С. Соловйова «Зображувальні засоби в творчості Ф.М. Достоевського» щедро розсипані сполуки «стандартні епітети», «своєрідні, вкрай суб'єктивні епітети», «ріжучий, багатосмисловий епітет», «звукові епітети» [15, 183; 190; 210; 322]. Причому, до прикладів «звукових епітетів» потрапляють характеристики на зразок «кричати», «стогнати», «сміятися» та ін. Відома дослідниця античної літератури й автор розвідок про епітет І. Шталь у монографії «Поезія Гая Валерія Катутлла: типологія художнього мислення та образ людини» без попередніх пояснень чи додаткових коментарів уживає поняття «еротичний епітет» [18, 26]. Знову ж, за якими ознаками чи критеріями можна визначити еротичність епітета, не говориться. Подібний ряд можна продовжувати й продовжувати.

Автори, що впроваджують такі різновиди епітета, абсолютно не переймаються необхідністю додаткових пояснень. Мабуть, вважають, що вже назва епітетної модифікації здатна висвітлити його структурно-функціональну специфіку. У переважній більшості випадків подібні означення епітета є оказіональними та не набувають широкого вжитку. Їх поява призводить тільки до підкреслення оригінальності стилю того чи того дослідника та до загрозливого захаращення термінологічного поля епітетології.

І по сьогодні в плані продукування тих чи тих прикмет епітета актуальними залишаються слова Б. Ярхо: «Літературознавці всіх країн кидаються безвідповідальними означеннями» [19, 40]. Таку безвідповідальність конче потрібно долати шляхом зрозумілої та переконливої теоретичної деталізації властивостей епітета та ретельним підбором відповідних переконливо аргументованих прикладів.

Та попри прикрі випадки існування розкутих маломотивованих типологій чи поодиноких маркувань епітета все ж сьогодні можемо говорити про цілком реальну перспективу щодо створення єдиної класифікації епітетів та подолання термінологічного хаосу в процесі виокремлення тих чи тих модифікацій епітета.

Для класифікаційної побудови варіативних моделей сполучення означення та означуваного варто більш детально зупинитися на декількох системах. Одразу зауважимо, що класифікації епітета, які існують на сьогодні, можна розділити на дві мегасистеми відповідно до оперування тим чи тим мовленнєвим матеріалом. Одну групу класифікацій складатимуть ті, автори яких відштовхуються від практики романо-германського літературного мовлення. Другу групу – ті, автори яких зважають на досвід слов'янського поетично-художнього мовлення. Зрозуміло, що методологічно вартісними та такими, що тяжіють до універсалізації, в усіх системах залишаються визначені принципи диференціації епітетних одиниць. Та все ж доводиться констатувати, що за умови вірності одним і тим самим принципам, створюються класифікації з відчутними відмінностями. Переважно певні розбіжності між зразками мегасистем класифікації епітета зумовлені граматичною природою тих чи тих мов.

Дослідники, які звертаються до розгляду функціональних особливостей епітета на матеріалі романо-германського (у більшості випадків – англійського) художнього мовлення, відштовхуються від класифікації, що була запропонована свого часу І. Гальперінім [1, 138–143]. Більш повного та розгорнутого вигляду класифікація епітета з пріоритетним урахуванням англійського ілюстративного матеріалу набула в працях Л. Турсунової, учениці І. Гальперіна. Дослідниця спочатку в статті «До проблеми класифікації епітетів» [17], а згодом у дисертаційному дослідженні «Структурні типи та стилістичні функції епітета в мові англійської художньої літератури ХХ століття» [16] запропонувала створити класифікацію епітета за трьома принципами: 1) за ступенем стійкості зв'язків між означенням та означуваним; 2) за структурно-синтаксичним принципом; 3) за типом семантичних стосунків означення та означуваного в групі епітетів [16, 8]. При

цьому вказується на те, що вдала класифікація епітета має ґрунтуватися на його лінгвістичній природі. Здається, що за такої умови дещо спрощується, як сама природа епітета (з якої штучно вилучається асоціативно-образна складова), так і класифікація епітетів.

Попри вказаний недолік, класифікація епітетів, що була запропонованою Л. Турсуною, стала відчутним кроком на шляху до стандартизації різновидів епітетних структур. Тому варто деталізувати деякі положення та прокоментувати ті чи ті різновиди епітета за принципами, від яких відштовхується дослідниця.

Л. Турсунова за ступенем стійкості зв'язків між означенням та означуваним виділяє три можливих групи епітетів: оригінальні, звичні, постійні [17, 70]. За поясненнями Л. Турсунової та за наведеними прикладами першу групу епітетів (оригінальні чи індивідуальні) можна й класифікувати в якості okazіональних. Зберігалася б та сама лінгвістична логіка.

Недостатня аргументованість і виваженість принципу стійкості призводить до недоцільного в класифікаційних побудовах абстрагування: оригінальні, звичні, постійні епітети розмежовуються за меншим, більшим, максимальним ступенем зв'язків між означенням та означуваним. Однак виміряти вказані ступені досить важко. Можливо, тому Л. Турсунова в авторефераті дисертації навіть не наводить приклади епітетних структур, які розмежовуються за ступенем стійкості зв'язків між означенням та означуваним.

Класифікація епітетних структур за принципом стійкості зв'язків між означенням та означуваним, безумовно, має методологічне значення. Та для його ефективного впровадження варто брати до уваги ідеї Б. Ярхо стосовно створення методології точного літературознавства. І тоді дієвість принципу стійкості зв'язків між означенням та означуваним буде ґрунтуватися не лише на лінгвістичній природі епітета, а й на даних частотності (інтенсивності) ужитку тих чи тих епітетних структур у літературно-художньому мовленні. Власне, словники епітетів і сполучуваності слів, словники мовлення письменників, частотні та асоціативні словники саме й допомагають фіксувати функціональну стійкість зв'язків між означенням та означуваним. Сучасні словники епітетів доцільно створювати як тезаурусні. У таких словниках варто фіксувати всі епітетні структури, які бодай раз зустрілися в тому чи тому літературно-художньому тексті. У наш час словники епітетів краще створювати або ж дублювати в електронному вигляді. Створені передумови для впровадження епітетних словників інтерактивного, конкордансного та кроскультурного типів.

Левову частину в роботах Л. Турсунової серед епітетів, які виділяються за структурно-синтаксичним принципом, займають структури морфологічної ґенези (епітет-прикметник, епітет-дієприкметник, епітет-іменник тощо). Важливість морфологічної природи епітета для диференціації його функціональних моделей немає потреби спростовувати. Схвально, що Л. Турсунова запропонувала враховувати для розрізнення структурно-синтаксичних типів епітета його дистрибуцію [17, 77–79]. Однак прикро, що домінування морфологічно-синтаксичного підходу призводить до дещо штучного нехтування змістом епітетної структури і, відповідно, збіднює уявлення про функціональність структурно-синтаксичних моделей епітета.

У роботах Л. Турсунової відчувається деяке побоювання перед детальним розглядом епітетних структур у семантичному аспекті. Дослідниця справедливо зауважила: «Найбільш складною та малорозробленою є класифікація епітетів за семантичним принципом» [17, 79]. Л. Турсунова відштовхується від пропозиції І. Гальперіна поділити епітети за семантичними ознаками на дві групи – асоціативні та неасоціативні [20, 158]. І одразу виникають проблеми з тавтологічним епітетом, який Л. Турсунова вважає проявом крайньої ступені асоціативності [16, 10]. Це твердження не може прийнятним, оскільки тавтологія є проявом механічності та повтору, в більшості випадків, слів з однаковим коренем.

Неасоціативні епітети Л. Турсунова пропонує поділити на дві групи – образні та безобразні. До першої категорії цілком логічно потрапляють метафоричні (уособлені, персоніфіковані, антропонімічні, зоосемічні), порівняльні, синестетичні. Дещо осторонь, як зауважує Л. Турсунова, в групі образних епітетів знаходяться звукообразні епітети (звуконаслідувальні, алітеровані, звуко символічні). У більшості випадків дефініції цих типів епітетних структур та приклади, які їх ілюструють, узгоджені між собою та переконливі. Однак відчутною серед образних епітетів є відсутність метонімічного епітета. Цей різновид Л. Турсунова номінує як перенесений епітет і вміщує його серед безобразних. Мотивація цього кроку виглядає вкрай суперечливою. Більш того, абсолютно невиправдано до розряду безобразних потрапляє оксиморон, гіперболічний, антономазійний епітети.

На виразні недоліки класифікаційної системи Л. Турсунової варто звернути увагу не задля того, що дорікати дослідниці. Зазначені недоліки мають характер типологічний, є досить показовими, такими, що вимагають виправлення в побудові сучасних класифікаційних систем епітета. Зрозуміло, що в силу об'єктивних причин та загального тогочасного рівня розвитку філології, Л. Турсунова просто не в змозі була уникнути цих недоліків. Досягнення багатьох галузей науки (зокрема – семіотики й прагматики, структуралізму й антропології, семіозису й феноменології

та ін.), які стали відчутними наприкінці ХХ ст., дозволяють долати недоліки ранніх класифікаційних побудов епітета. Праці Л. Турсунової стали вагомим внеском у вдосконалення та наступний розвиток епітетних класифікацій, загострили увагу на необхідності пошуків універсальних принципів класифікації епітетів.

Сьогодні здійснюються результативні спроби створити уніфіковану класифікацію епітета та подолати розбіжності, що виникають через функціонування двох згаданих класифікаційних мегасистем. До таких можемо віднести класифікаційні побудови епітетів, які в сучасній слов'янській філології виглядають найбільш повними. Це класифікації епітетів, репрезентовані в названих працях Т. Онопрієнко та В. Москвіна. Ці дослідники враховують позитивний досвід попередників у створенні класифікаційних систем епітетів і вносять необхідні, на їхній погляд, зміни та доповнення.

Класифікація, запропонована Т. Онопрієнко, ґрунтується на врахуванні місця епітета в системі семантичних полів інших тропів. Дослідниця поділяє епітети на дві основні категорії. До першої (узуально-асоціативної) належать постійні й описово-оцінні епітети. До другої (оказіонально-асоціативної) – епітети поля подібності (компаративні – прямі та непрямі, метафоричні, літотні / гіперболічні), поля суміжності (метонімічні, перифразні), поля протилежності (іронічні, оксюморонні) [9, 43]. До того ж, як вважає Т. Онопрієнко, «з точки зору структурної організації епітети поділяються на прості, виражені прикметниками, діеприкметниками, іменниками-ад'юнктами ... ; складні ... , виражені складними прикметниками або складними іменниками-ад'юнктами ... , а також фразові епітети ... ; епітети-речення ... , виражені інтегрованими реченнями» [10, 11]. Однак у класифікаційних побудовах епітетів, що належать Т. Онопрієнко, все ж відчувається дещо однобічна орієнтація на досвід англомовної літератури. Такий факт саме й зумовлює необхідність певних доповнень, що можуть надати варіативним визначенням епітета універсального характеру.

В. Москвін цілком слушно зауважив, що виробити «класифікацію яких-небудь об'єктів означає виявити систему параметрів, за якими ці об'єкти можуть бути підрозділені» [7, 29]. У межах загальної класифікації тропів і фігур В. Москвін формує епітетну класифікацію на ґрунті релевантних параметрів – функціональних, кількісних, номінативних [6, 21]. Дослідник конкретизує ці параметри класифікації епітетів: за способом позначення відповідної прикмети (метафоричний, метонімічний, зміщений); за семантичними параметрами (колірні, оцінні); за структурою (прості, складні); за рівнем засвоєння мовою (загальномовні, індивідуально-авторські); за стійкістю зв'язків з означуваним словом (свобідні, постійні; окремих різновид – антономазія); за стилістичним забарвленням (розмовні, газетні, книжні, поетичні, народнопоетичні, фольклорні); за кількісними характеристиками (ланцюжок епітетів, виделка, трійчатка); за поєднаннями з фігурами повтору (тавтологічні, наскрізні) [7, 28–32]. У класифікації В. Москвіна відчувається намагання окреслити максимально повну систему різнобічних параметрів, за якими можна детально розмежовувати епітети не тільки в художньому мовленні, але й в інших мовленнєвих стилях.

Розглянуті класифікаційні побудови епітета, їх численні модифікації в сучасних дисертаційних дослідженнях, а також розбір окремих модифікацій епітетних структур забезпечують утворення необхідного методологічного ґрунту для успішного продовження систематизації типів і різновидів епітета. Очевидно, що класифікація епітета – тема, яка сьогодні заслуговує спеціального монографічного дослідження. Поки що можемо запропонувати виклад основних теоретико-методологічних положень, без урахування яких важко створити ефективну та дієву класифікацію епітета.

Одразу зауважимо, що розробку класифікації епітета варто перевести в площину загальної теорії класифікації та систематизації – **таксономію**.

У цьому аспекті епітетні структури, які мають типологічні риси, схожі властивості та ознаки, утворюють групи з дискретних об'єктів – **таксони** (наприклад, прості чи складні епітети). Тоді номінативне позначення того чи того різновиду епітета в теоретичному плані доцільно розглядати як своєрідну **таксономічну категорію**, що не лише характеризує конкретні об'єкти класифікації, але й ґрунтується на логічних принципах типології, визначає спосіб класифікаційної побудови.

Упорядкованість епітетних структур за таксономічними категоріями дозволить створити ієрархічну побудову, яка відповідатиме структурним рівням літературно-художнього мовлення. Шабли епітетної класифікації матимуть **ранговий** характер, тобто визначатимуться універсальними рівнями. До таких доречно віднести два **надкласи** – 1) архітектоніку (звукові, граматично-морфологічні, синтаксично-фігуральні, компонентно-складові особливості епітетних структур) та 2) внутрішню форму (семантично-прагматичні особливості дескрипції, асоціативно-образного наповнення епітетних структур). Двокласова класифікація епітетних структур за першорядними та доміантними ознаками дозволить побудувати типологічних рядів епітетів та визначення спе-

цифіки функціонування тієї чи тієї моделі епітетної структури, її унікальність. Простота двокласової класифікації не завадить вирішенню й найскладніших завдань систематизації епітетних структур, оскільки передбачає можливість виділення менш масштабних утворень.

За архітектонічними особливостями епітетні структури можуть розподілятися на *класи* та *підкласи*. Наприклад, епітетні структури, які вирізняються фонічними особливостями, утворюють клас звукових епітетних структур. Алітераційні чи асонансні та інші епітетні структури відповідно належатимуть до *підкласів*. А монофонічні чи поліфонічні та інші епітетні структури – до *інфракласів*. Так само епітетні структури можуть об'єднуватися у клас за граматично-морфологічними ознаками. Прикметникові чи іменникові та інші епітетні структури утворюватимуть відповідні підкласи. Епітетні структури з загальними іменниками в ролі означення – інфра-класи. Інші класи архітектонічного рівня вибудовуються за такою самою аналогією.

Відповідно до характеру та засобів актуалізації внутрішньої форми епітетні структури можуть об'єднуватися у дескриптивний клас, в якому виділятимуться підкласи зображально-пластичних, колористичних, колірних та інших епітетних структур. Ще один клас епітетів може визначатися специфікою художньої структури. Тут з'являтимуться підкласи метафоричних, гротескних, літотних та інших епітетних структур.

Таксономія передбачає системні утворення з класами, що перетинаються. Класифікація епітетних структур також має враховувати й цю особливість. На практиці це означатиме, що одна й та ж сама епітетна структура (як дискретний об'єкт – таксон) може належати до різних надкласів чи класів. Звичайно, це ускладнює розв'язання завдань епітетної класифікації. Та необхідно прагнути максимально повного типологізованого опису кожної конкретної епітетної структури. Гіпотетично можемо припустити, що епітетні структури відрізнятимуться між собою здатністю належати до одного чи декількох класів. Здатність конкретної епітетної структури належати до якомога більшої кількості класів пропорційно пов'язана зі складністю та оригінальністю її архітектонічного оздоблення та внутрішньої форми. Саме такими є індивідуально-авторські особливості епітетних структур, які вдається зафіксувати приналежністю до мовлення конкретного майстра слова (гомерівський епітет; рубцовський епітет та ін.).

Зрозуміло, що створення загальної системної класифікації епітетів – це об'єктивно складний процес. Об'ємна класифікація неможлива без з'ясування структурно-функціональної суті окремих різновидів епітета. Класифікаційна система буде тим повніша й точніша, чим конкретніше та детальніше будуть вивчені окремі різновиди (модифікації) епітетів. Виділення кожної структурно-семантичної видозміни епітета належить здійснювати лише за умови її аргументованого обґрунтування.

Дослідження, що торкаються загальних особливостей функціонування епітета в літературно-художньому тексті та функціональної ролі його різновидів, є сьогодні надзвичайно важливими в українській та світовій філології. Для створення загальної класифікації епітетів потрібно ґрунтовно розглянути окремі різновиди та можливі модифікації цього тропа. Також варто зазначити, що сучасна теорія епітета та класифікаційна систематизація його різновидів має враховувати багатючий художньо-мовленнєвий матеріал, накопичений упродовж історичного розвитку національними літературами.

До перспективних завдань, які необхідно буде розв'язувати вже в недалекому майбутньому, належить розробка комп'ютерної класифікації епітетних структур. Таку класифікацію вдасться зробити із залученням кластерного аналізу, який у свою чергу передбачає звернення до багатомірної статистичної обробки епітетних структур. Це дозволить знайти дієві та концептуальні схеми типологізації та групування епітетних структур. А звідси – магістральний шлях до визначення загальних та окремих закономірностей розвитку епітета як елемента стилю, як показника поетики.

Потрібно також брати до уваги те, що літературно-художня творчість продукуватиме все нові й нові епітетні структури, які важко буде звести до вже відомих моделей. Це природно та неunikливо. Інша справа, що – ще раз наголосимо! – виокремлення нового типу епітетної структури є досить відповідальним кроком. На такий крок можна наважитися тільки за умови фіксованості певних епітетних структур у значному кількісному еквіваленті та аргументованого пояснення щодо відмінностей нового типу епітетної структури від уже відомих в епітетології. Епітетна структура, яку пропонується виділити серед інших, має чітко розташовуватися у відповідних класах чи підкласах.

Список використаних джерел

1. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка [Електронний ресурс] / И. Р. Гальперин. – М. : Издательство литературы на иностранных языках, 1958. – 460 с. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/489944/>
2. Гулова И. А. Поэтика и время : (Анализ художественного текста) / И. А. Гулова // Русский язык в школе. – 2003. – № 3. – С. 54–58.

3. Дякина А. А. Мир современной души и космос вселенной в художественном сознании И. Анненского и В. Ходасевича / А. А. Дякина // Вестник Елецкого государственного университета им. И. А. Бунина. – Вып. 3 : Филология. – Елец : ЕГУ им. И.А. Бунина, 2004. – С. 232–246.
4. Кателина Л. С. «О Русь – малиновое поле...» : Эпитеты в лирике С. Есенина / Л. С. Кателина // Русская речь. – 1988. – № 6. – С. 31–33.
5. Круть Ю. З. Величання і побажання в обрядовій поезії слов'ян / Круть Ю. З. // Розвиток і взаємовідношення жанрів слов'янського фольклору / Юзвенко В. А. – К. : Наукова думка, 1973. – С. 91–139.
6. Москвин В. П. Выразительные средства современной русской речи : тропы и фигуры. Общая и частная классификации. Терминологический словарь / В. П. Москвин. – [Изд. 2-е, существ. перераб. и доп.]. – М. : ЛЕНАНД, 2006. – 376 с.
7. Москвин В. П. Эпитет в художественной речи / В. П. Москвин // Русская речь. – 2001. – № 4. – С. 28–32.
8. Нудьга Г. А. Слово і пісня : дослідження / Григорій Нудьга. – К. : Дніпро, 1985. – 342 с.
9. Оноприенко Т. Н. К вопросу о функции эпитета в системе тропики / Оноприенко Т. М. // Функциональный аспект семантики языковых единиц : Материалы VIII Международной научной конференции по актуальным проблемам семантических исследований. – Часть I. – Харьков : ХГПУ, 1997. – С. 43–45.
10. Оноприенко Т. М. Епітет у системі тропів сучасної англійської мови (Семантика. Структура. Прагматика) : автореф. дис... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Оноприенко Тетяна Миколаївна ; [Харківський національний ун-т ім. В. Н. Каразіна]. – Х. : [б. в.], 2002. – 19 с.
11. Померанец И. Б. Развитие эпитета как отражение изменений картины мира : на материале испанских поэтических текстов XII–XIV вв. : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.05 «Романские языки» / Померанец Инна Борисовна. – СПб., 2004. – 175 с.
12. Рыньков Л. Н. Именные метафорические словосочетания в языке художественной литературы XIX в. (Послепушкинский период) / Л. Н. Рыньков. – Челябинск : Южно-Уральское кн. изд-во, 1975. – 182 с.
13. Савельева Л. В. О Ярославле Осмомысле как герое «Слова о полку Игореве» / Л. В. Савельева // Русская речь. – 2003. – № 5. – С. 77–82.
14. Сакоян А. Д. Эпитеты-композицы у Гомера : форма и содержание / А. Д. Сакоян // Индоевропейское языкознание и классическая филология-XI (чтения памяти И. М. Тронского). Материалы международной конференции, проходившей 18-20 июня 2007 г. / отв. редактор Н. Н. Казанский. – СПб. : Нестор-История, 2007. – С. 264–266. – Библиогр. в подстроч. примеч.
15. Соловьев С. М. Изобразительные средства в творчестве Ф. М. Досоевского : очерки / С. М. Соловьев. – М. : Сов. писатель, 1979. – 352 с.
16. Турсунова Л. А. Структурные типы и стилистические функции эпитета в языке английской художественной литературы XX века : автореф. дис... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Турсунова Лариса Арамовна ; Московский госуд. пед. ин-т иностранных языков имени Мориса Тореза. – М., 1974. – 23 с.
17. Турсунова Л. К проблеме классификации эпитетов / Л. Турсунова // Сб. научн. трудов МГПИЯ им. М. Тореза. Вопросы романо-германской филологии / отв. ред. А. В. Кунин. – М., 1974. – Вып. 75. – С. 67–89.
18. Шталь И. В. Поэзия Гая Валерия Катулла : типология художественного мышления и образ человека / И. В. Шталь. – М. : Наука, 1977. – 263 с.
19. Ярхо Б. И. Методология точного литературоведения : избранные труды по теории литературы / Б. И. Ярхо ; изд. подгот. М. В. Акимова, И. А. Пильщиков и М. И. Шапир ; под общей ред. М. И. Шапира. – М. : Языки слав, культур, 2006. – xxxii, 927 с. – (Philologica russica et speculativa; T. V).
20. Galperin I. R. Stylistics / Galperin I. R. – Third edition. – М. : Vysšaja škola, 1981. – 334 с.

Summary. The article is devoted to the problems of overcoming the terminological disorder and classification of epithets. Existent systematizations of epithets are examined and perspective methodological approaches for creation of the universal classification of epithets are offered.

Keywords: epithet, infraclasses, classes, classification, superclasses, subclasses, taxonomy.

Отримано: 12.09.2012 р.